

JUDr. Petr Čech, Ph.D., LL.M.
Katedra obchodního práva
PF UK

Posudek k diplomové práci Ondřeje Vybíhala na téma „Žaloba na odpovědnost pro nedostatek aktiv ve francouzském právu a její převzetí do práva českého“

Rozsah práce: 63 tiskových stran
Datum odevzdání práce: 22. února 2018

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomant zvolil aktuální téma, jež nastolila nová civilní úprava a s níž se v tuzemském odborném prostředí dosud pojí nespočet nejasností. Je potřebné a užitečné je analyzovat a zpracovávat, tím spíše na pozadí analýzy zahraniční úpravy, jíž se tuzemský zákonodárce při tvorbě nového práva inspiroval, mohl inspirovat či de lege ferenda inspirovat zamýšlí.

2. Náročnost tématu (teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování, použité metody)

Téma lze hodnotit jako poměrně náročné. V tuzemsku se mu sice věnuje několik odborných pramenů, z nichž diplomant mohl čerpat a čerpal. Ty však ponechávají dost prostoru k dalším úvahám a argumentům. Na náročnosti tématu přidává nezbytnost proniknout do základů úpravy francouzské (včetně jejího převažujícího výkladu a judikatury k ní), s níž diplomant naše právo komparoval a k níž se v našem prostředí odborné prameny nepojí. Diplomant tudíž musel čerpat ze zdrojů originálních, což dále zvyšovalo nároky na jeho odbornou přípravu.

3. Kritéria hodnocení práce

A. Splnění cíle práce

Diplomant si vytkl cíl „prozkoumat francouzskou právní úpravu institutu žaloby na odpovědnost pro nedostatek aktiv a v podstatných ohledech ji porovnat s tím, jak se zákonodárce vypořádal s úpravou obdobného institutu v České republice“. Dle mého jej naplnil, a to jak ve vztahu k platné české úpravě, tak perspektivám jejího dalšího vývoje.

B. Samostatnost při zpracování tématu

Autenticita předložené práce je evidentní. Nepochybuji o tom, že dílo je výsledkem diplomantovy samostatné práce.

C. Logická stavba práce

Struktura práce je logicky vystavěná. Autor odděluje pasáže věnované úpravě francouzské na jedné straně a tuzemské na straně druhé. Snad jen do kapitoly věnované řídicím orgánům zahrnul i pojednání o obsahu pojmu v českém právu, třebaže kapitolu systematicky zařadil do části zaměřené na právo francouzské. K lepší přehlednosti práce by přispělo, kdyby diplomant důsledně držel strukturu jednotlivých částí a pro obě úpravy ji víceméně kopíroval. Pasáže věnované francouzskému právu takto zahrnují kapitoly 2 až 5 a nadpis nad nimi nemá žádné číslování. Naproti tomu rozboru platné české úpravy diplomant věnuje kapitolu jedinou (č. 6), vnitřně členěnou na dílčí podkapitoly. Odpovídající je jinak práce s úvodem i závěrem díla. V úvodu diplomant vymezuje cíl práce a představuje hlavní body jejího obsahu, v závěru rekapituluje hlavní zjištění. Kapitola zahrnující úvod nicméně také postrádá vlastní číslování.

D. Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací

Okruh použitých pramenů je rozsáhlý. Několik relevantních aktuálních příspěvků v něm sice postrádám, není jich však mnoho (za všechny loňský článek J. Flídra k procesní legitimaci insolvenčního správce k podání žaloby dle § 68 ZOK). Oceňuji četnou reflexi francouzské literatury a judikatury. Důslednější snad mohla být práce s judikaturou tuzemskou, ať již se týká vymezení obchodního vedení či péče řádného hospodáře (včetně jejího vztažení na faktické vedoucí), anebo třeba otázky, nakolik je předpokladem pro vznik zákonného ručení člena statutárního orgánu za dluhy společnosti skutečnost, že věřitel nepřihlásil pohledávku, vůči níž se ručení domáhá, v insolvenčním řízení. Na vysoké úrovni je diplomantova práce s poznámkovým aparátem.

E. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Hloubka diplomantovy analýzy je slušná. Vysoce hodnotím, že diplomant zaměřil pozornost na několik stěžejních otázek a ty podrobně rozebral. Ve vztahu k nim práce podává vesměs úplný přehled doktrinárních sporů o jejich výklad, nabízí diplomantův názor i argumenty na jeho podporu. Oceňuji, že diplomant dospívá i k názorům odlišným od převažujících řešení podávaných teorií, místy jen postrádám jejich hlubší argumentaci ve světle smyslu a účelu vykládaného pravidla, včetně rozboru možných důsledků. Příkladem lze uvést diplomantův závěr na str. 52, dle něhož soud vždy nejprve pravomocně určí, že žalovaný ručí za dluhy obchodní korporace, jejíž úpadek byl osvědčen, a teprve v dalším řízení žalobci přizná práva z ručení za konkrétní pohledávku za takovou korporací a tím i exekuční titul proti žalovanému. Mám obavu, zda by soud u žalobce vůbec shledal naléhavý právní zájem na takovém určení (může-li žalobce rovnou žalovat ručitele na plnění).

F. Úprava práce (text, grafy, tabulky)

Formální úroveň práce mám za vyhovující, až na nečíslování nadpisů některých kapitol (viz shora). K přímým citacím ve francouzštině (na několika místech i poměrně rozsáhlým) by, myslím, také bylo vhodnější připojit překlad do češtiny.

G. Jazyková a stylistická úroveň

Práce má vysokou jazykovou i stylistickou úroveň. Chyby a překlepy jsem v ní sice zaznamenal, zvláště v psaní interpunkce (pozor na oddělování konců vedlejších vět čárkou od zbytku souvětí), nebyly však tolik závažné ani četné.

4. Případná další vyjádření k práci

V práci jsem narazil na několik dílčích nepřesností. Pochybuji o správnosti teze na str. 2, dle níž se zákonodárce při formulaci § 68 ZOK inspiroval „zažitou francouzskou úpravou institutu“. Na str. 3 diplomant bez dalšího uzavírá, že společníci společnosti s ručením omezeným ručí za dluhy společnosti do výše nesplacených vkladů. Výčet případů zákonného ručení člena statutárního orgánu za dluhy obchodní korporace na str. 4 diplomant pojímá jako uzavřený (arg. „Posledně“ v závěru strany), nezahrnuje však další, stanovené jak občanským zákoníkem, tak zákonem o obchodních korporacích. Není pravdou, že zbytková působnost připadá ve všech obchodních společnostech statutárnímu orgánu, jak diplomant tvrdí na str. 7, že statutárního ředitele jmenuje (dle zákona) správní rada (str. 8) či že pro vznik odpovědnosti je v českém právu nezbytné, aby „došlo k porušení zájmu přímo chráněného zákonem či porušení pravidla“. Pasáže věnované nejasnostem týkajícím se věcné příslušnosti soudů k rozhodnutí o žalobě podle § 68 ZOK pomíjejí novelu občanského soudního řádu, k níž došlo ve druhé polovině loňského roku. Nejsem si jist ani platností diplomantova závěru na str. 37, dle něhož „Soud má proto také možnost rozhodnout o neuložení povinnosti ručit dle

ustanovení § 68 ZOK i v případě, kdy došlo k naplnění všech podmínek.“ Není rovněž přesné vymezovat osobu vlivnou jako každého, „kdo bude schopen jakýmkoliv způsobem ovlivnit obchodní korporaci“ (na str. 44). Většinová teorie také nepřijala názor, že za osobu v obdobném postavení člena statutárního orgánu (§ 69 odst. 2 ZOK) bude možné v poměrech nového práva pokládat i tzv. faktického vedoucího (na str. 45). Uvítám, jestliže diplomant nastíněná tvrzení upřesní, doplní či uvede na pravou míru během ústní obhajoby.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Dle textu výše.

6. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě a navržený klasifikační stupeň

Přes vytýkané dílčí nedostatky či pochybnosti práci celkově hodnotím jako zdařilou a v každém případě způsobilou obhajoby. Výsledné hodnocení ponechávám závislým na průběhu této obhajoby, předběžně práci nicméně navrhuji hodnotit stupněm velmi dobře.

V Praze dne 13. května 2018

JUDr. Petr Čech, Ph.D., LL.M.